

Fra en Danmarksrejse.

(Slutning.)

I Finderup var det at Kong Erik Glipping blev myrdet 22. November 1559. Kongen, der var paa Visit hos Drost Peder paa Harrestrup, var på Jagt i Skovene ved Hald øst for Finderup, men forvildede om Aftenen og måtte søge Nattely i Finderup Lade. Her blev overrumplet af Mørk Stig Andersen Hyde til Møllerup og nogen Simmenvorne, anførte af Kongens egen Kammersvend Rane Jensen, Kongen 36 Dolkestik, hvorpaa de stak Hld paa Laden og Kongens Lig blev ført til Viborg og begravet i Domkirken. Levninger af dette findes endnu. Paa Pladsen, hvor Mordet blev blev der opført et Kapel, der blev nedbrudt 1551. Statsraad Thor Moskwa har for nogle Aar siden bekostet et Mindesmærke paa Mindestarket, der har Form af et Kors, har følgende Ind-

KONG ERIK GLIPPING

SANCT CECILIA NAT 1286.

for Vedhoved og Finderup ligger den saakaldte Alhede, der inden af forrige Aarhundrede var uboet, men blev den Gang beslægtet af Folk fra Tyskland. Kongen byggede Boliger til dem, og leverede Familie et Par Okser, en Ko, en Vogn, en Plov og en Harve. Kirkes og 2 Skoler byggedes, og de tillodes at bruge det tyske Sprog og Skoler; desuden tilstod dem flere Aars Skattekrid og andres. Det var driftige Folk og de har omdannet den golde Heden i nogenlunde frugtbare Marker; de legger især Vind paa Karavel. Beboerne er nu Danske, baade i Sprog og Tankemaade, og de af Danmarks flittigste og nøjsomme Beboere.

Finderup gik jeg mod Sydvest over Heden til Hald Egeskov om Mil fra Finderup. Efter at have passeret gjennem Skoven stod Pladsen, hvor Lejren i flere Aar holdtes og hvor jeg selv var som menig Soldat 1868 og 1870. Pladsen var nu pløjet; men stumper og andre Levninger fra Lejrtiden laa dog endnu spredte over Marken. Ligeledes fandtes den lange Rekke af Broner, der var gravede til Lejrens Behov, der endnu. Lidt syd for Lejren ligger Gaarden, men ikke paa samme Plads, som den gamle var ligget sydvest for den nuværende Gaard ved en lille Baeks Udspring, hvor en høj, rund Banke endnu tydelig viser dens Plads; det at denne var Bopæl for den klogste Kvindes Gambaruk, der, da der i den hedenske Tid var Hungersnød i Danmark, raadede til at de kraftige Folk skulde udvandre, og hvis Sønner Ebbe og Aage blev dines Anførere. Disse udvandrere, der blev kaldt Langebarder eller Langkjæggede, nedsatte sig efter nogen Omflakken i det nordlige land, hvor en Provins efter dem endnu kaldes Lombardiet. I det 14. hundrede tilhørte Gaarden den bekjendte Ridder Niels Bugge, der ledet det andet Hald paa en Holm i Søen længere mod Nordvest. Valdemar Atterdag belejrede forgjæves Niels Bugges Bygning 1355 og opfældte den saakaldte Valdemarskandse, der tydelig kan ses over for Borgen. Efter at Niels Bugge var blevet dræbt i Hiddelfart, blev Hald solgt til Valdemar Atterdag, og hans Datter, Margrethe, skjænkede Gaarden til Viborg Bispestol 1393, paa Betingelse at Borgen skulde nedlægges. Biskop Jorgen Friis befandt sig igjen og opførte et Fangetårn, hvori det var hans Hensigt at have Hans Tausen, men Biskoppen blev selv fangen og indsat i Taarnet. Senere kom Hald under Kronen igjen og af denne afhændet til 2 Brodre, Broderne Samuel og Isak de Lima. I forrige Aarhundrede tilhørte Hald Generalmajor Gregers Daae, der opførte den nuværende Hald ved Søens Bred omrønt midt mellem de to alde. Den nuværende Ejer af Hald er Herredsoged i Lysgaard og Hids Herreder Christen Krabbe, forhen Folketings Formand. Af Niels Bugges Hald er endnu mægtige Ruiner, som i Mands Minde har været overgroet af Urkrudt, ligeledes stod der veldige Levninger af Fangetårnet, som truede med at nedfalde. Den nuværende Ejer har begyndt at have Pladsen, hvorev massiv Mure og Brohægningen i Gaarden er men til syne, og Fangetårnet er blevet restaureret. Selve Gaardsmønsteret er omrent 230 Fod fra Syd til Nord og 90 Fod fra Øst til Vest. Halds brolagt med firkantede Stenfliser. Fangetårnets Mure er cirka 10 tom. tykke og opførte af Mursten og Kalk. Murstenene er 2½ Tom. x 5 Tom. brede og 10 Tom. lange. Taarnets Bund er i Nivean med Vandflade.

Kort efter at jeg havde foretaget denne Tur begav jeg mig paa Rejseläge til Amerika. Fra Sahl rejste jeg til Silkeborg, for derfra overseg at afgaa til England.

Silkeborg var oprindelig en Gaard, der hørte til Aarhus Bispestol, kom efter Reformationen til Kronen. 1767 solgtes Gaarden for Rigsdaler til Rentemester Hoff, men 1823 kom den igjen til Statsråden. I Aaret 1843 byggede Michael Drewsen fra Strandmøllen en Papirfabrik ved Gaarden og straks blev der en lille Handelsplads, som efter Aar er vokset, saa at den nu er større end mange af Landets Stader. Den har smukke Gader, en ny Kirke, hvortil Statskassen bøder 10.000 Kroner. Raadhus, Jernbanestation, Vandkuranstalt, Skoler og et smukt Torv, hvorpaa der er rejst et Monument for Michael Drewsen. Papirfabrikken er flere Gange udvidet; den solges for nogle sides til et Aktieselskab, der stansede Fabrikens Drift. De store genginger har nu staet ubenyttede i 5 eller 6 Aar, men der tales om at disse skal gjenoptages med det første. Fra Silkeborg tog jeg med banen forbi Herning til Skjern, og fra Skjern forbi Varde til Esbjerg. Pas hele denne Straækning findes næsten overalt daarlige Landstier, bort og her findes Plantninger, mest af Nælaetræ, disse Plantninger mest af alle anlagte af fædeselskabet. Hvor nu Esbjerg ligger laa 15 Aar siden bare en enlig Bondegaard med daarlige Sandjorder, men nu bevigdede Rigsdagen en stor Sum Penges til Anlæg af en Havn, straks blev Gader udskrun og Folk begyndte at bygge Beboelses- og Møntningshus; nu er Esbjerg en anselig By med 5.000 Indvænere. Havnen af de største og bedste i Danmark og den eneste, der er isfri i alle Vinter. Fra Esbjerg rejste jeg den 10. Marts med Dampslibet "London" til Newcastle, hvortil jeg ankom den 12. og afrejste samme Aften med Jernbanen til Liverpool.

Efter et Par Dages Ophold afgik jeg med Dampslibet "Buckos Ay" af Allan Linjen til Halifax. Det var et stort Skib, men Kosten af Skibet var en daarlig Sejler, det tog omrent 13 Dage indtil Skibet naaede Halifax. I Halifax maatte alle Passagerer og Toj omponeres, forinden vi fik Lov at rejse derfra, men saa slap vi for Kastene. Den 29. Marts afgik jeg med Jernbanen fra Halifax, og omorgen den 30. kom jeg til St. John i New Brunswick. Fra St. John kom jeg til Montreal og samme Dags Eftermiddag til Ottawa. Den 31. Marts kom jeg til Montreal og samme Dags Eftermiddag til Ottawa. Den April til Minneapolis. Men da det var Søndag, gik der intet Tog videre, og jeg maatte vente til næste Dag, og da naaede jeg ogsaa mit Hjem i Canada. Redaktøren og alle Bladets Venner.

S. C. Petersen.

Uden Virkning, undtagen for Djeblstillet — de sædvanlige Biller. Fordi de bringe hele Deres indvindende System i Uleje, behover De ikke tro, at de gavne Dem. De bare rygte og svælte Deres System.

Tag noget, der er bedre. Dr. Pierces Pleasant Pillers gøre varigt Gavn. De regulære Jaevlisme renge og forvane Systeme mildt og temmelig, men grundigt og med Virkning — uden Boldsmød og uden at forvænge Knib. Det er de mindste og bedste Biller at tage, udelukkende vegetabilie, fuldstommest nafdelige og de bedste Leverpiller, men nogeninde har hændt til, saa en lidt Biller som et Laratit — tre til at bevære stærkt Asthma. Hovedpine med Optakning eller Hovedpine, forværing af Galdejne, Hornbypelte, Det hørdejte, Angred af Galdejne alle Forstørrelser i Leveren, Magen og Tarmfanaten, forebygges og helbredes.

Det er de billigste Biller, De kan høje, thi de garanterer at være Djeblstille; i modsat Hovedpinebetaltes Bengene. De betaler fun for det Gavn. De høster. Kan De forlange et bedre Revis paa disse smaa Billers Fortinlighed?

Før unge Piger.

En Husmoder bestriber med megen Stoltid i et tyk Ugekrift for Hus og Hjem, hvoredes hun opdrager sin aldst Datter.

Den unge, 16 Aar gamle, Pige man om Vinter som Sommer staa op kl. 7 om Morgen. En halv Time derefter maa hun besørge frokosten til sine yngre Brødre og Søstre og passe paa, at de er ordenlig i Stand til at gaa i Skolen. Naa dette er besørget, maa hun joest se sin egen Seng og derefter gjøre hele Lejligheden i Stand til kl. 10.

Tre Dage i Ugen tager hun saa ud til Systablissement og taar Undervisning til kl. halv 1. De tre andre af Ugens Dage anvendes Tiden til Timer i Skole.

To Gange om Ugen har hun Musikkimer fra kl. 12 til 1.

Et halv 2 er Middagen færdig, og den unge Munsterdame maa selv tage af Bordet og vælte op. Naar hun er færdig med dette, har hun Lov til at lave en "god" Bog eller spille Domino med Faderen.

Klokken halv 3 maa hun atter til Arbejdet og lyse nu til kl. 4. Familien skal da kasse, og der paa speseres en "god" Bog.

Klokken 9 gaar den unge Pige til Bed, og ejer en vel antrægt Dag.

Smøld og Smuld.

I ve Telegrafister. Jeg var saa fordybet i at lave, at jeg ikke lodde Marie til, at jeg ikke lodde min Tønnes Bog i et stykke af Tiden.

Man har vist sig for Knoblauch og de mange toksicitive Lægeanhalter i Landet, som i Nogen forlange en ubludlig Betaling og forresten ikke bryde sig om Patienterne blot de son fan Dog i deres Venge. Kas Dr. Westfels belægning Bog, "Bejen til Helbred og et Intetlig Liv," man vil i samme finde Oplossning om mange Ting, som man intilige ikke har hørt til. Den faaes imod Indtældelse af 6 Gens i Krimmer.

Bidnessbyrd.

Reynolds, Ja., Jan. 16. 1893.

Dr. P. Fahney:

Deres Medicin har vist sig at være hvad De udgiver den for, nemlig en Blodrenser — Kurilo har renset mit Blod, og ogsaa min Hustru har taget Kurilo med gode Resultater.

Min Sygdom bestod i voldsom Hovedpine og Svimmelhed; jeg har været præget med denne Sygdom i føls Aar og har kun erholdt lidet Hjælp af de bedste Læger. Kurilo har gjort mig fuldstændig fri.

Jeg ønsker De vil offentliggøre disse Linjer, da jeg ved der er mange som lidder af samme Sygdom som jeg.

Med megen Agtelse,

Af. Ederquist.

En Vedur.

Siden sin første Introduktion, har Electric Utters vokset hurtig i offentlig Ændest, indtil de nu er i forrang af rene mediciniske Styrkemidler og Altersativer. De indeholder intet, der gjør det muligt at bruge dem som Driftsmidler eller Nusmidder. De anerkendes som den reneste Medicin mod alle Sygdomme i Magen, Leveren eller Nyrene.

De vil kurere Hovedpine, Hovedsæd, Hjælpelighed, Sæd, og forhindre Malaria fra Systemet. Garanti for Tilfredshed ledsgiver høje Fluse, eller Gangs tilbagebetates. Selges af Stockholm. Pris kan 50 Gns. pr. Flaske.

[2.]

Jugensom lader af kroniske Sygdomme eller Folgerne af Ungdoms-Ubesindighed og Daarstab burde undlade at træne til Dr. N. Rosenborg Co., efter et Eksemplar af deres udmarkede Bog, "Ungdommens Hædning," der sendes fri til Enhver.

Det vil i denne Bog faa fuld Oplysning om sin Tilstand og derigennem faa Djønnes anbefalning for Ting, der ere nytigste at vide. Se forresten Dr. N. Rosenborg Co.'s Avertissement.

Vallards Snow Liniment.

Den stiller enhver Smerte, hjerner en

hver Hæmpe, lager ethvert Svær, knæret Frostblegning og Lægtorne. Sjælholm følger den.

Man har vist sig for Knoblauch og de mange toksicitive Lægeanhalter i Landet, som i Nogen forlange en ubludlig Betaling og forresten ikke bryde sig om Patienterne blot de son fan Dog i deres Venge. Kas Dr. Westfels belægning Bog, "Bejen til Helbred og et Intetlig Liv," man vil i samme finde Oplossning om mange Ting, som man intilige ikke har hørt til. Den faaes imod Indtældelse af 6 Gens i Krimmer.

Garanteret Kur.

Vi bemyndiger vor anerterede Djønne til at følge Dr. Kings New Discovery mod Tørrina, Høje og Arthrose, paa denne Tørrina, Høje og Arthrose.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.

Det vil høre til, hvilke Biller og Etiketter er vedhæftet.